

מלחמה - אתחלתא דגאולה

(מגילה ז' ע"ב)

עמוד א'

בראשית תשפ"ה 017

שורש מלחמה - בלחם הנאכל ובאות ברית קודש

העם היצא ממצרים - אנשי המלחמה

מצאנו שדור יוצאי מצרים הוגדרו כ'אנשי המלחמה'. כנאמר בפסוק (יהושע ה, ד) וְנָה הַדָּבָר אֲשֶׁר־
מִלְּיָהוֹשֻׁעַ כָּל־הָעָם הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כֹּל אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַמִּדְבָר בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם:
וְעוֹד כְּתוּב (שם, ו) כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הִלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָר עַד־תֵּם כָּל־הַגּוֹי אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֵּצְאִים
מִמִּצְרָיִם:

אנשי המלחמה: בהיותם במצריים, ביציאתם ממצרים, ובגאולתם השלמה ממצרים

וטעם הדבר, להיות גלות מצרים מורכבת מב' חלקים. א. עצם ההימצאות במצרים - גר יהיה ורעף
בארץ לא להם (בראשית טו, יג) ב. שיעבוד למצרים - ועבדום וענו אתם (שם).

ושיעבוד זה היה באופן של מלחמה, כמ"ש (שמות א, ח - י) וְיָקָם מִלִּפְנֵי־יְהוָה עַל־מִצְרַיִם וְגו' וַיֹּאמֶר אֶל־
עֲמֹן הַנֶּהָ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ: תִּבְהַה גַּתְחַכְמָה לוֹ פֶּן־יִרְפֶּה וְהָיָה כִּי־תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־
הוּא עַל־שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ:

הרי ששורש השעבוד היה מפני החשש של "וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ", ולכן טכססו המצריים עצות
שכבר עתה נלחם בו - בבנ"י - על מנת שלא התרבו ויתממש החשש. וזהו מלחמה בתוך מצרים עצמה
עמהם.

וכן יציאתם ממצרים היה באופן של מלחמה, כמ"ש (שם, יג, יח) וְחָמְשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם,
וּבִיָּאֵר הִרְבִּינוּ בְּחַיֵּי (שם), וז"ל על דרך הפשט, יצאו ישראל ממצרים חלוצים כאנשי צבא היוצאים
למלחמה, עכ"ל. ולכך נקראו ביהושע (הבוא לעיל) אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֵּצְאִים מִמִּצְרָיִם.

וְעוֹד, בשלמות יציאתם ממצרים, שהיה במעמד קריעת ים סוף, לשון הפסוק (שמות יד, יג) כִּי אֲשֶׁר־
רָאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם. ובאותו מעמד נאמר (שם יד) ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם
תִּתְרַשְׁוּן. הרי ששורש גאולתם משעבוד מצרים היה גם כן באופן של מלחמה.

והמשיך כח זה של אנשי המלחמה גם בהיותם במדבר, במלחמות הרבות שהיו במדבר, כגון מלחמת
עמלק, עמון ומואב, וסיחון.

מלחמה - אתחלתא דגאולה

(מגילה ז"ע"ב)

עמוד ב'

בראשית תשפ"ה 017

מלחמה מלשון לחם

הנה מלחמה הוא מלשון לחם^א הנאכל.

ובפרטות בנוגע לאנשי המלחמה. היה ב' שורשים ללחם הנמצא במדבר; א. לחם הפנים, שהיה במשכן ב. המן, לחם מן השמים.

והנה לחם הפנים כשמו כן הוא - מדרגת 'פנים'; כאדם המסביר פנים לרעהו, והוא היפך מלחמה. אולם מצד הלחם מן השמים - המן, ששורשו מכח מדרגת משה. ועל משה אמרו (סנהדרין ו: וז"ל משה היה אומר יקוב הדין את ההר, אבל אהרן אוהב שלום ורודף שלום, ומשים שלום בין אדם לחבירו, עכ"ל. כלומר משה מדרגתו 'דין', לעומת אהרן - שלום.^ה

ועוד מצאנו שלמן היה גדר של 'פוסק', המברר את הדין. כמ"ש (יומא עה.) אמר להם משה לבוקר משפט. למחר (בירידת) המן, בירר למי שייך העבד, ובירר בין איש לאשתו מי סרח על מי עיי"ש.

וכיון שאכלו לחם (מן) זה בהיותם במדבר, נשרש בהם כח המלחמה של איש לרעהו. וכאשר נופל כח זה, הוא מתגלה כמלחמה בפועל, והבן.

מלחמה באות ברית קודש

ושורש נוסף למלחמה באדם הוא כח המילה, שמילת האדם היא ניצוץ של מלחמה כנגד כח הרע שבו, ועצם פעולת הכריתה היא מלחמה פורתא, בחינת קטלא פלגא מעין קטלא כולא. וכאשר ח"ו נפגם אות ברית קודש, נופל כח המלחמה לקלקול, ונעשה מלחמה בפועל. אולם אם נלחם בפנימיות הברית מעלה כח המלחמה לקדושה.^ה

^א עין רש"י תהלים (לה, א) לחם - לשון מלחמה. וע"ע רש"י תהלים (נו, ב) לחם - לשון מלחמה. ובמצודת ציון שופטים (ה, ה) לחם - מל' מלחמה. וע"ע במבט הפנימי 010, שהוסבר שבלעם בא ללחום כנגד המן

^ב ומשום כך הרחיבו רבותינו שבכל לחם מונח 'עידן קרבא' בחינת 'מלחמה', עין בוה"ק בלק קפה ע"ב.

^ג ביאור מהו פנים, עין הכתב והקבלה, (שמות כה, ל) וז"ל ענין פנימיות הפך החיצון, להיותם מונחות בקדש פנימה, עכ"ל. וע"ע בפירושו על הפסוק (שמות כ, ג) "לא יתיה לך אלקים אחרים על-פניי". וזהו פנים, שמגלה פנימיותו לרעהו.

^ד במדבר רבה פרשה א סימן ב (פרשת במדבר) וז"ל, המן בזכות משה, תדע לך שהוא בזכות משה כיון שנסתלק משה (יהושע ה) וישבת המן ממחרת, עכ"ל. ^ה ועוד מצאנו ששורשו הרוחני של המן הוא לכו לחמו בלחמי מן, שעל ידי המן שהיה ממקום גבוה זכו להשגת התורה, עכ"ל. והיינו בחינת מלחמתה של תורה, אולם לחמו בלחמי רק כשירד לעולם הזה נעשה מזון גשמי, עכ"ל.

^ו ועין במהרש"א (יומא דף עה.) ויהיה פי' והוא פזרע גד לון (שמות טו, לא) שהיה מלבן ומברר מה שבחורין בו' דהיינו דבר הספק לדין מי זכאי ומי חייב. ^ז וכן מצאנו שמכות אכילת המן זכו לקבל את התורה, וכמבואר בקדושת לוי (ויקרא לפסח) וז"ל, חכמינו ז"ל אמרו (תנחומא בשלה, כ) לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן, והטעם כמבואר בוהר הקדוש (ח"ב קפג, ב) שעל ידי המן שהיה ממקום גבוה זכו להשגת התורה, עכ"ל, והיינו בחינת מלחמתה של תורה, אולם מלחמה שיש עמה שלום, שהרי ע"י המן נעשה דין, ועי"ז נעשה שלום בין איש לרעהו.

^ח ולנעוץ סופם בתחילתם, נביא את דברי הספורנו (שמות א, י) וז"ל, ונזקף גס-הוא על-שנאינו. כי בהיותם נבדלים ממנו במילה ובלשון ובדעות העברים, באופן שלא יכלו המצרים לאכול את העברים לחם (בראשית מג, לב) הם לנו לאויבים בלי ספק, ויגלו שנאתם או בעת צרות המלחמה, עכ"ל. ועין עוד בא' ברבנאל (פרשת שמות) וז"ל שגזרו עליהם אנשים ילינו בשדה והנשים בעיר, כדי למעטן מפריה ורביה, עכ"ל. כלומר המצרים באו להלחם בבנ"י מכות את ברית קודש.